Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
5.1.2e

Bijlagen

Onderwerp
Datum collegevergadering: , Raadsbrief 2023 nr.

Verzenddatum

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?
In onze collegevergadering hebben wij gesproken over de berichtgeving over het AZC Albergen en de totstandkoming daarvan.

Op donderdagmorgen 9 februari publiceerde RTV Oost op haar website een nieuwsartikel met de kop *'Gemeente Tubbergen wist al weken van dwangoptie bij aanwijzing AZC Albergen'*. Andere media namen dit bericht vervolgens over.

Graag informeren wij u over de totstandkoming van dit artikel (RTV Oost) en de onjuistheden die naar onze mening in dit bericht en de verschillende berichten daarna terecht zijn gekomen.

Ons besluit
In onze vergadering hebben we besloten om u via deze raadsbrief te informeren over de contacten met RTV Oost en u aanvullend nogmaals het activiteitenoverzicht aan te bieden zoals verwoord in onze raadsbrief 2022, nr. 49.

Toelichting
Aanleiding van het artikel op RTV Oost is een WOO-verzoek (Wet Open Overheid) door RTV Oost aan het COA. Op dinsdag 7 februari kwamen er bij de gemeente Tubbergen naar aanleiding van de informatie uit dit WOO-verzoek vier vragen binnen van RTV Oost. In bijlage 1 treft u de beantwoording.

Op basis van interne berichtgeving (mails, whatsappberichten) binnen het COA wordt gesuggereerd dat de gemeente al langere tijd op de hoogte was van een mogelijke dwangmaatregel om ervoor te zorgen dat 't Elshuys zou worden bestemd voor de opvang van asielzoekers. Er waren gesprekken met het COA en dit is eerder bekend gemaakt (zie bijlage 2: Raadsbrief 2022 nr. 49 waarin de tijdlijn is opgenomen). Het COA heeft de gemeente verzocht om asielzoekers te plaatsen. De gemeente Tubbergen heeft meerdere keren aangegeven dat de door het COA gewenste aantal asielzoekers (150-300 personen) bij 't Elshuys te groot was voor die locatie en niet passend is bij de omvang van Albergen. Daarbij kwam dat er ook gesprekken waren met de toenmalige eigenaar van 't Elshuys over een andere bestemming, namelijk om er een zorglocatie van te maken. Ook gaf het COA aan in gesprek te zijn met andere gemeenten over de vestiging van een AZC. Dat alles maakt dat de gemeente onaangenaam verrast was door de toegepaste dwangmaatregel van de staatssecretaris in augustus.

Wij herkennen ons niet in de berichtgeving van het COA op basis van door RTV Oost opgevraagde interne mails en whatsapp-berichten. Dit betreft interne communicatie bij het COA. Deze interne informatie heeft de gemeente Tubbergen niet bereikt. Uit de berichten uit de pers maken wij op dat er in geval van dwang een brief zou worden verstuurd naar de gemeente waarin dit wordt aangekondigd. Deze brief hebben wij nooit ontvangen. Wij zijn bovendien verbaasd over de toon in die interne berichtgeving binnen het COA en hebben geen mails of mondelinge berichten van die strekking van het COA ontvangen. Bij ons was voor 16 augustus 2022 niet bekend of bekendgemaakt door het COA of ministerie dat de gemeente Tubbergen zou worden aangewezen als een zogenaamde pilot en ingezet zou worden als proefballon voor gedwongen opvang van asielzoekers. De plotselinge aankoop van het hotel door het COA op 16 augustus 2022 (het college moest dit via de media en omwonenden vernemen) en de mededeling van de staatssecretaris aan de burgemeester op 16 augustus 2022 waren een onaangename verrassing en werden gevoeld als – zoals eerder gesteld – een overval.

Wij betreuren het zeer dat door deze berichtgeving weer veel onrust en wantrouwen is ontstaan. Zowel de begeleidingsgroep als de veiligheidsgroep zijn momenteel constructief bezig om van 't Elshuys een veilige tijdelijke plek te maken voor asielzoekers en statushouders.

Op initiatief van het college vindt dan ook een overleg plaats met het COA over deze berichtgeving en de gang van zaken.

Waarom deze raadsbrief?
In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u te informeren over de berichtgeving over het AZC Albergen en de totstandkoming daarvan.

Heeft u nog vragen?
Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. De griffier is te bereiken via telefoonnummer (0546) 5.1.2e of e-mailadres 5.1.2e @tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris	de waarnemend burgemeester
ing. J.L.M Scholten	J.H.M. Hermans-Vloedbeld

AZC Albergen

Vragen RTV Oost (5.1.2e *) gesteld nav WOO-verzoek en antwoorden:*

De vragen van RTV Oost:

1. **Hoe kan het dat de gemeente na het wereldkundig worden van die verplichte aanwijzing toch zei zich 'overvallen te voelen' en die niet aan zag komen?**

Het Rijk heeft de invoering van de dwangwet besproken, maar deze was op het moment dat dit speelde (april – augustus 2022) nog niet ingevoerd. De gemeente was in de veronderstelling dat wij in gesprek waren met het COA over een mogelijke oplossingsrichting.

Wij hebben in april 2022, net als andere gemeenten, het verzoek gehad van het COA om Ter Apel te ontlasten en asielzoekers op te vangen. Hotel 't Elshuys is genoemd als locatie. De gemeente heeft destijds gemeld aan het COA dat deze locatie niet geschikt is voor grootschalige opvang van 150 – 250 asielzoekers

Doordat er niet meer statushouders kwamen en doordat er sprake was van een andere investeerder in hotel 't Elshuys, was de gemeente in de veronderstelling dat het COA geen interesse meer had. Ze waren ook in gesprek met andere gemeenten, dus dat leek aannemelijk.

Statement gemeente in augustus 2022: Wij vinden het kwalijk en teleurstellend dat geen afstemming heeft plaatsgevonden over het voorgenomen besluit om hotel 't Elshuys in Albergen, **tegen het dringend verzoek en advies van de gemeente in**, toch aan te wijzen als mogelijke locatie. De gemeente weet dat er noodzaak is voor de schrijnende situatie in Ter Apel en wil hier ook zeker een bijdrage in leveren. Als we van tevoren waren geïnformeerd over dit voornemen, dan hadden we gezamenlijk met Rijk en inwoners naar een passende oplossingsrichting kunnen zoeken.

2. **In de documenten lees ik ook dat het COA vanaf 15 juni geen contact meer kreeg met wethouder Berning. Waarom niet?**

Hier graag meer toelichting op want dit herkennen wij niet. Vraag aan RTV Oost: uit welke documenten blijkt dat men geen contact met de betreffende wethouder kreeg?

Er is na 15 juni contact met het COA geweest. Er is daarna geen enkel afspraakverzoek vanuit het COA geweest richting de gemeente. Dus de stelling 'geen contact' herkennen wij niet omdat de wethouder ook na 15 juni gewoon bereikbaar was. Er is eveneens geen enkele dwang door het COA toegepast in de contacten en in het gesprek op 15 juni. Het was een normaal, zakelijk maar vriendelijk gesprek. Wel is toen gemeld door het COA dat het Rijk bezig is met een nieuwe wet en dat bij die wet onvermijdelijk dwang komt kijken bij gemeenten. De betreffende COA-directeur gaf toen ook aan dat de wet er nog niet automatisch was en dat het nog wel even zou duren voordat de wet kon worden toegepast. Door de wethouder is aangegeven dat de gemeente de locatie niet geschikt vindt voor grootschalige opvang van asielzoekers.

3. **Op 2 augustus heeft het COA nog een tussenoplossing geboden: 50 statushouders en 150 asielzoekers. Waarom wilde de gemeente ook dat niet?**

Graag een toelichting van RTV Oost waar dit op gebaseerd is. De datum van 2 augustus die RTV Oost noemt wordt niet herkend. De **verdeling** is bovendien anders (namelijk 50 statushouders en 100 asielzoekers) en **op 2 augustus** is er **geen tussenoplossing** geboden. Staatssecretaris Eric van der Burg van Asiel en Migratie had het voornemen om **150 tot 300 asielzoekers** te huisvesten in hotel 't Elshuys in Albergen. Dat heeft hij bekend gemaakt **op 16 augustus 2022**.

Voor wat betreft de afstemming het volgende:

- In **april 2022** heeft het College van B&W het verzoek ontvangen van het COA of wij **150 tot 250 asielzoekers** kunnen opvangen in de gemeente Tubbergen. In een gesprek met de gemeente heeft het COA hotel 't Elshuys genoemd als mogelijke locatie.
- In juni 2022 is het COA geïnformeerd dat het College van B&W **deze locatie niet geschikt** vindt voor deze **grootschalige opvang**. Daarbij staat grootschalige opvang niet in verhouding tot het aantal inwoners van onze gemeente en specifiek het dorp Albergen. Het COA had begrip voor onze reactie. Wel hebben wij het COA aangeboden om versneld statushouders op te vangen om Ter Apel te ontlasten (zie ook https://www.tubbergen.nl/statushouders).
- Op **31 augustus 2022** heeft een bestuurlijk gesprek plaatsgevonden tussen staatssecretaris Eric van der Burg, een vertegenwoordiging van het COA en het College van Burgemeester en Wethouders. Tijdens dit gesprek is het voornemen van de staatssecretaris besproken en heeft het Rijk de noodzaak van opvang van asielzoekers benadrukt. Het college heeft voorwaarden ingebracht in het verlengde van de motie van de gemeenteraad d.d. 30/08/22 en de inbreng van de direct omwonenden.
- Op **2 september 2022** hebben het Rijk, het COA en de gemeenten overeenstemming bereikt over de kaders op hoofdlijnen. Hierin is opgenomen dat het gaat om **maximaal om 150 vluchtelingen**. Hierbij gaat het om een verdeling van **40-50 statushouders en 100 asielzoekers**.

4. Hoe kijken jullie terug op de gesprekken die liepen sinds april 2022. Zou de gemeente (bestuur) nu anders hebben gehandeld?

Nee, wij hebben als gemeente Tubbergen altijd voor ogen gehad dat wij als gemeente(bestuur) ook onze bijdrage aan de asielproblematiek moeten leveren. Dat doen we trouwens al voor deze discussie, onder meer door samenwerking met andere gemeenten binnen de regio Noord Oost Twente. Wij hebben altijd met open vizier de gesprekken gevoerd met het COA en in augustus met de staatssecretaris. Zoals bekend hebben we ook gekeken naar de mogelijkheden en daarbij zijn we uitgekomen op maximaal 150 asielzoekers/statushouders (en niet 300 zoals het COA in eerste instantie wilde) en voor maximaal twee keer vijf jaar (en dus niet oneindig). Daarmee is het COA akkoord gegaan en inmiddels zijn we met omwonenden in een zogeheten gebruikersgroep en een veiligheidsgroep constructief aan werk met de daadwerkelijke invulling van het tijdelijke asielzoekerscentrum en de totstandkoming van een bestuursovereenkomst. Ook is de gemeente nog in afwachting van de aanvraag van de omgevingsvergunning door het COA

Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
5.1.2e

Bijlagen

Onderwerp
Datum vergadering: 21 augustus 2022, Raadsbrief 2022 nr. 49

Verzenddatum
21 augustus 2022

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?
In onze vergadering hebben wij gesproken over de ontwikkelingen rondom de mogelijke vestiging van een asielzoekerscentrum op de locatie 't Elshuys in Albergen en uw verzoek om inzicht te geven in de gesprekken die zijn gevoerd en de inspanningen die zijn geleverd rondom deze locatie specifiek, alsmede de opvang van asielzoekers en statushouders in brede zin.

Ons besluit
Wij hebben besloten om u via deze raadsbrief te informeren en een activiteitenoverzicht te bieden van de periode april 2022 tot en met heden.

Toelichting
Op 16 augustus jl. zijn wij onaangenaam verrast door het bericht dat de staatsecretaris het COA opdracht heeft gegeven om hotel ‘t Elshuys aan de Gravendijk 6 in Albergen te kopen voor de realisatie van een asielzoekerscentrum. Wij zijn bij dit besluit buiten spel gezet en hebben geen gelegenheid gehad om in gesprek te gaan.

Verloop ontwikkeling 't Elshuys
In april 2022 heeft het College van B&W het verzoek ontvangen van het COA of wij 150 tot 300 asielzoekers kunnen opvangen in de gemeente Tubbergen. In een gesprek met de gemeente, heeft het COA mogelijke locaties benoemd, waaronder hotel ‘t Elshuys. In juni 2022 is het COA geïnformeerd dat het College van B&W deze locatie niet geschikt vindt voor deze grootschalige opvang. Daarbij staat de ontwikkeling niet in verhouding tot het aantal inwoners van onze gemeente en specifiek het dorp Albergen. Het COA had begrip voor onze reactie. Wel hebben wij het COA aangeboden om versneld statushouders op te vangen om het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten. In onderstaande tijdlijn is het verloop van de ontwikkeling rondom 't Elshuys weergegeven.

Verantwoordelijkheid in asielzoekers- en statushoudersopvang
De situatie in Ter Apel is schrijnend, de noodzaak om iets te doen in de asielzoekers- en statushoudersopvang is hoog. Dat erkennen wij en daarin willen wij naar evenredigheid, passend bij de schaal van de gemeente, onze verantwoordelijkheid nemen. In de afgelopen periode hebben wij ons daarvoor ook wel degelijk ingezet. Zo is opvang gerealiseerd voor 60 Oekraïense vluchtelingen. Samen met de gemeenten Dinkelland, Oldenzaal en Losser is invulling gegeven aan de crisisopvang. Daarnaast is ruimte geboden voor het versneld en tijdelijk huisvesten van statushouders. Het zou dan gaan om de tijdelijke huisvesting van circa 20 tot 30 statushouders op de locatie 't Elshuys om het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten.

Tijdlijn afstemming gemeente over opvang asielzoekers in gemeente
- 08/04/22: Verzoek van het COA aan de gemeente Tubbergen voor een gesprek met de burgemeester en portefeuillehouder.
- 20/04/22: Bestuurlijk overleg tussen het COA en de burgemeester en portefeuillehouder van de gemeente Tubbergen. Het COA informeert de gemeente dat twee ondernemers zich hebben gemeld met mogelijke opvanglocaties, waaronder hotel 't Elshuys. Het COA vraagt de gemeente hoe zij er tegenover staat om op deze locaties 150-300 asielzoekers te huisvesten. Er is toegezegd dat er een reactie komt vanuit de gemeente op de vraag.
- 26/04/22: Persbericht: Tijdelijke opvang statushouders in 't Elshuys Albergen in afwachting van permanente huisvesting. Daarna zijn de direct omwonenden geïnformeerd door middel van een brief.
- 20/05/22: Ambtelijk contact eigenaresse hotel 't Elshuys. De eigenaresse geeft aan dat ze in gesprek is met het COA. De eigenaresse heeft de toezegging gedaan niet zomaar te verkopen, maar dat ze ook met de gemeente in gesprek wil.
- 03/06/22: Ambtelijk overleg met de makelaar van hotel 't Elshuys. De makelaar geeft aan dat het COA interesse heeft in aankoop van hotel 't Elshuys.
- 08/06/22: Telefonische terugkoppeling van de portefeuillehouder aan het COA naar aanleiding van het bestuurlijk overleg op 20/04/22. De gemeente geeft aan dat hotel ´t Elshuys niet geschikt is voor opvang van 150-300 asielzoekers, wel als doorstroomlocatie voor statushouders. De gemeente is bereid meer statushouders op te vangen. Een AZC past niet bij het bestemmingsplan en de omvang van de groep asielzoekers is te groot voor het aantal inwoners in deze kern. Het COA laat weten teleurgesteld te zijn maar toont echter begrip. Zij geeft aan dat dit dan even is wat het is. De afspraak wordt gemaakt dat als er weer nieuwe ontwikkelingen zijn, men elkaar informeert.
- 10/06/22: Ambtelijke terugkoppeling aan COA naar aanleiding van het bestuurlijk overleg op 20/04/22. De inhoud van de terugkoppeling komt overeen met de bestuurlijke terugkoppeling.
- 14/06/22: Het college van B&W bespreekt de terugkoppeling van de contacten met betrekking tot het AZC. Daarnaast wordt gesproken over de huisvesting van statushouders.
- Begin juli: Ambtelijk contact met de eigenaresse van hotel 't Elshuys. De vraag die voorligt is of een bestemming ''zorg'' past binnen het bestemmingsplan. Dit naar aanleiding van interesse van een mogelijke zorginvesteerder.
- 20/07/22: De wethouder inburgering brengt een bezoek aan de statushouders in hotel 't Elshuys. Dit met het doel kennis te maken met de statushouders en met hen in gesprek te gaan over inburgering. De eigenaresse van hotel 't Elshuys is bij dit gesprek aanwezig.
- 16/08/22: Via omwonenden en via persvragen hoort de gemeente Tubbergen dat het COA hotel 't Elshuys koopt.
- 16/08/22: Telefonisch contact van de staatssecretaris met de burgemeester: Mededeling vanuit de staatsecretaris dat het Rijk het COA opdracht heeft gegeven voor de aankoop van hotel 't Elshuys Persbericht: Gemeente Tubbergen onaangenaam verrast door aanwijzing COA
- 19/08/22: Persbericht: Tubbergen nodigt staatssecretaris Van der Burg uit
- 19/08/22: Persbericht: Openbare raadsvergadering asielzoekerscentrum gemeente Tubbergen op 23 augustus 2022

Waarom deze raadsbrief?
In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen om u het overzicht toe te sturen met de geleverde inspanningen en gevoerde gesprekken omtrent de ontwikkeling van 't Elshuys en de asielzoekersopvang in brede zin. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?
Neem dan contact op met de raadsgriffier, 5.1.2e Zij zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. Het telefoonnummer van de griffier is 5.1.2e en haar e-mailadres is 5.1.2e @tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

de burgemeester

5.1.2e

Drs. Ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker